

Medicin tæt på

Vælg Klogt anbefaling og
opsamling på workshop
3. maj 2022

7. juni 2022

Vælg Klogt

Et samarbejde mellem
læger og patienter

Hedeager 3
DK - 8200 Aarhus N

www.vaelgklogt.dk

Indledning

Her kan I læse Vælg Klogets anbefaling om vederlagsfri medicin, samt hvordan vi kan bidrage til, at flere patienter kan hente deres medicin tættere på deres bopæl og i et mere fleksibelt tidsrum.

Den 3. maj 2022 havde Vælg Kloget samlet relevante samarbejdspartnere til workshop. Vælg Klogets egen undersøgelse af patienters oplevelser med unødvendig behandling "Når mere ikke er bedre" viser, at unødigt transport i kontakten med sundhedsvæsenet er noget, der fylder for patienter, og som de gerne ville være foruden¹.

Målet med workshoppen var derfor at:

Formulere en Vælg Kloget-anbefaling på området

Bidrage til, at flere patienter får mulighed for at hente deres medicin tæt på og i et mere fleksibelt tidsrum.

Det var en gruppe motiverede fagpersoner, patienter og patientrepræsentanter, der var samlet på workshoppen. Deltagernes sammensætning og engagement gjorde, at drøftelserne kom omkring mange relevante perspektiver på anbefalingen og bidrog med vigtige refleksioner til det videre arbejde.

God læselyst!

¹ Vælg Kloget. Når mere ikke er bedre. Et perspektiv på patienter og pårørendes oplevelser med unødvendige behandlinger og undersøgelser. November 2021.

Anbefaling

På workshopen blev følgende anbefaling formuleret:

Undgå, at patienter skal møde fysisk op på den behandlende enhed for at hente vederlagsfri medicin, når hverken patient eller behandler ser et behov for fremmøde.

Rationale bag anbefalingen

Patienter, som er i behandling på et specialiseret hospital uden at være indlagt, kan opleve, at de skal rejse langt for at få udleveret vederlagsfri medicin fra hospitalet. Patienterne er ofte påvirkede af sygdomsforløbet både psykisk og fysisk og bruger tid og kræfter på at tage turen – oftest flere gange om året. Andre skal tage fri fra arbejde for at afhente medicinen inden for almindelig dagtid.

Det er individuelt, om der tilbydes konsultationer i forbindelse med medicinudleveringen. Det afhænger af patientens sygdom og tilstand, herunder om patienten har et stabilt forløb, og om der er behov for tæt kontakt til klinikken. I de tilfælde, hvor hverken patienten eller den sundhedsprofessionelle ser et behov for fysisk fremmøde, kan der være et stort potentiale i at spare tid og ressourcer for både patienter og sundhedspersonale^{1,2,3}.

Definitioner og afgrænsning

Vederlagsfri medicin

Patienter, der ikke er indlagt på hospital, men stadig er i behandling, kan i nogle tilfælde få udleveret vederlagsfri medicin fra hospitalet. Medicin, der er omfattet af denne ordning, er opført på en særlig liste. Med listen tilstræbes en ensartet praksis på landets hospitaler. Danske Regioner beslutter, hvilke sygdomme der er berettigede til vederlagsfri medicin på baggrund af særlige behandlingsmæssige hensyn. Listen over sygdomme og medicin kan findes på Danske Regioners [hjemmeside](#).

Behandlende enhed

Den behandlende enhed er det sted, som varetager patientens medicinske behandling og som er ansvarlig for at udskrive den vederlagsfrie medicin – typisk et ambulatorie på et hospital. Den behandlende enhed kan ligge geografisk langt fra patientens bopæl, da der ofte er tale om højt specialiseret behandling, som i Danmark er samlet på få hospitaler.

² Sygehusapotekerne og Amgros. 2020. Vederlagsfri udlevering af medicin – En statusbeskrivelse med forslag til løsningsmodeller.

³ Scleroseforeningen. Sclerosepatienters ønsker til udlevering af sygehusmedicin. Resultater af to undersøgelser i Scleroseforeningens faste svarpanel. Upublicerede resultater. 2017 og 2018.

Fælles beslutning

Patient og behandler skal i samarbejde beslutte, om der er behov for, at patienten møder fysisk op på den behandlende enhed for at afhente medicin. Det kan være unødvendigt for patienten at møde op i tilfælde, hvor udleveringen ikke er forbundet med en konsultation, eller hvor konsultationen med fordel kan foregå via telefon eller video forudsat, at patienten er tryk ved dette. Særligt for udsatte og sårbare patienter skal der være fokus på den enkelte patients behov og tryghed.

Mulige indsatsområder

Vælg Kloget har samlet deltagernes input fra workshoppen om, hvad der skal til for, at flere patienter får mulighed for at hente medicin tættere på deres bopæl og i et fleksibelt tidsrum.

Flere fleksible muligheder tæt på patienter

Patienter skal have flere muligheder for at hente vederlagsfri medicin tættere på deres bopæl og i et fleksibelt tidsrum. Eksempelvis ved at:

- Regionerne opsætter flere medicinbokse ved nærhospitaler eller sundhedshuse. I den forbindelse skal logistiske og praktiske forhold være på plads – herunder support eller brugervenlig vejledning i betjening af boksene. Det er også vigtigt, at der er parkeringspladser og lys ved udleveringsstederne, så de er let tilgængelige for patienterne.
- Patienter kan afhente medicinen på det lokale apotek. Denne mulighed er dog forbundet med flere udfordringer, blandt andet i forhold til at sikre medicinens tilgængelighed og forsyningssikkerhed samt at undgå øgede udgifter til medicinen. Dertil er der lovgivningsmæssige udfordringer.

Øget opmærksomhed på eksisterende muligheder

Der er behov for, at flere – både sundhedsfaglige og patienter – kender til de løsninger, der allerede eksisterer for at patienter kan hente vederlagsfri medicin tættere på bopælen og i et fleksibelt tidsrum. Det kræver i første omgang:

- Mere oplysning til de behandlende enheder om de eksisterende muligheder.
- Ledelsesopbakning, som skal sikre, at afdelingen gør brug af de fleksible udleveringsmuligheder, så patienter kan få gavn af dem. I nogle tilfælde er det gamle vaner, som gør at afdelingen ikke benytter dem i dag.

Fokus på patienters individuelle behov

Patienter er forskellige og ligeledes er deres behov og ønsker til, hvordan deres medicin bliver udleveret. Derfor skal der være fokus på patienters individuelle behov:

- En model for udlevering skal kunne håndtere, at nogle patienter kan have særlige behov for støtte og hjælp til at få udleveret den vederlagsfrie medicin, for eksempel udsatte eller kognitivt svækkede patienter.
- Der skal derudover være fokus på, at selvom patienten henter sin medicin et andet sted end på den behandlende afdeling, skal patienten

have mulighed for at konsultere sundhedspersonale. Det kan for eksempel være ved at erstatte den fysiske konsultation med en video- eller telefonkonsultation med behandlende afdeling.

Mere geografisk lighed og samarbejde på tværs

I dag er patienters muligheder forskellige afhængig af, hvor de bor, når det gælder afhentning af vederlagsfri medicin. Nogle patienter har langt til en udleveringsmulighed, andre har ikke. Flere indsatser er nødvendige for at sikre mere geografisk lighed og samarbejde på tværs:

- Der skal ikke være geografisk forskel på, hvor langt patienterne har til et udleveringssted.
- Der er behov for øget samarbejde mellem hospitalernes apoteker på tværs af regionerne.
- Der skal udvikles it-understøttelse til deling af information på tværs af regionsgrænser og til håndtering af udlevering. Regionernes Sundheds IT har i foråret 2022 godkendt et projekt om it-understøttelse af udlevering af vederlagsfri medicin.

